

Návrh č. 6

Novelizovaný právny predpis:

zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov
zákon č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Cieľ:

Zefektívnenie systému súdov správneho súdnictva zavedením inštitútu hosťujúceho sudcu
správneho súdnictva.

Návrh č. 7

Novelizovaný právny predpis:

zákon č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov
zákon č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov
zákon č. 55/2017 Z.z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov alebo nový
zákon o justičnej štátnej službe

Cieľ:

Normatívne zakotvenie sudcovského oddelenia v obligatórnom zložení sudca, vyšší súdny
úradník, odborný administratívny pracovník.

Obnovenie možnosti uchádzať sa o miesto sudcu na súde vyššej inštancie až po 5 rokoch
výkonu funkcie sudcu na súde nižšej inštancie.

Zrušenie inštitútu odborného justičného stážistu a znovuoobnovenie inštitútu justičného
čakateľa s jeho pôvodným obsahom.

Zavedenie alikvotného (pomerného) odchodného a alikvotného (pomerného) príplatku za
výkon funkcie sudcu.

Vypustenie oprávnenia Súdnej rady Slovenskej republiky rozhodovať o dočasnom
pozastavení výkonu funkcie sudcu podľa § 22a zákona č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a
prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Čl. I

Zákon č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 185/2002 Z. z., zákona č. 670/2002 Z. z., zákona č. 426/2003 Z. z., zákona č. 458/2003 Z. z., zákona č. 462/2003 Z. z., zákona č. 505/2003 Z. z., zákona č. 514/2003 Z. z., zákona č. 548/2003 Z. z., zákona č. 267/2004 Z. z., zákona č. 403/2004 Z. z., zákona č. 530/2004 Z. z., zákona č. 586/2004 Z. z., zákona č. 609/2004 Z. z., zákona č. 757/2004 Z. z., zákona č. 122/2005 Z. z., zákona č. 622/2005 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 15/2008 Z. z., zákona č. 517/2008 Z. z., zákona č. 520/2008 Z. z., zákona č. 59/2009 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 290/2009 Z. z., zákona č. 291/2009 Z. z., zákona č. 500/2010 Z. z., zákona č. 543/2010 Z. z., zákona č. 33/2011 Z. z., zákona č. 100/2011 Z. z., zákona č. 467/2011 Z. z., zákona č. 503/2011 Z. z., zákona č. 79/2012 Z. z., zákona č. 335/2012 Z. z., zákona č. 392/2012 Z. z., zákona č. 462/2013 Z. z., zákona č. 195/2014 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 216/2014 Z. z., uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 261/2014 Z. z., zákona č. 307/2014 Z. z., zákona č. 322/2014 Z. z., zákona č. 362/2014 Z. z., zákona č. 401/2015 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 443/2015 Z. z., zákona č. 125/2016 Z. z., zákona č. 152/2017 Z. z., zákona č. 177/2018 Z. z., zákona č. 314/2018 Z. z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 40/2019 Z. z., zákona č. 282/2019 Z. z., zákona č.

397/2019 Z. z., zákona č. 459/2019 Z. z., zákona č. 241/2020 Z. z., zákona č. 423/2020 Z. z., zákona č. 71/2021 Z. z., zákona č. 432/2021 Z. z., zákona č. 150/2022 Z. z., zákona č. 151/2022 Z. z., zákona č. 398/2022 Z. z., nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 14/2024 Z. z. a zákona č. 40/2024 Z. z. sa mení a dopĺňa takto:

1. V § 5 ods. 1 písm. i) sa za slová "hostujúci sudca" vkladajú slová "alebo s pridelením pre obvod Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (ďalej len "najvyšší správny súd") ako hostujúci sudca správneho súdnictva".

2. § 11 znie:

"(1) Sudcu prideľuje na výkon funkcie na okresný súd alebo na výkon funkcie sudcu ako hostujúceho sudcu pre obvod krajského súdu súdna rada

a) na návrh ministra, ak sa miesto sudcu obsadzuje justičným čakaťom,

b) v ostatných prípadoch na základe výsledkov výberového konania, ktoré jej oznámi minister.

(2) Sudcu prideľuje na výkon funkcie na krajský súd, správny súd, Špecializovaný trestný súd, Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len "najvyšší súd"), najvyšší správny súd a na výkon funkcie hostujúceho sudcu správneho súdnictva súdna rada na základe výsledkov výberového konania, ktoré jej oznamuje predseda výberovej komisie.

(3) Na krajský súd a Špecializovaný trestný súd možno prideliť len sudcu, ktorý vykonával právnickú prax najmenej desať rokov, z toho päť rokov funkciu sudcu na okresnom súde. Na správny súd alebo na výkon funkcie sudcu ako hostujúceho sudcu správneho súdnictva možno prideliť len sudcu, ktorý vykonával právnickú prax najmenej sedem rokov. Na najvyšší súd a najvyšší správny súd možno prideliť len sudcu, ktorý vykonával právnickú prax najmenej 15 rokov.

(4) Pridelenie sudcu na výkon funkcie na určitý súd a pridelenie hostujúceho sudcu sa uskutoční dňom vymenovania. Pridelenie sudcu oznámi súdna rada ministrom do troch dní od jeho pridelenia."

3. Za § 11a sa vkladá § 11b, ktorý vrátane nadpisu znie:

"§ 11b

Hostujúci sudca správneho súdnictva

(1) Hostujúci sudca správneho súdnictva je sudca, ktorý vykonáva funkciu sudcu na určenom správnom súde alebo najvyššom správnom súde a ktorý udelil súhlas s pridelením na voľné miesto hostujúceho sudcu správneho súdnictva pre obvod najvyššieho správneho súdu.

(2) Hostujúci sudca správneho súdnictva vykonáva funkciu sudcu na súde správneho súdnictva, ktorý písomne určuje predseda najvyššieho správneho súdu podľa odseku 1 po prerokovaní s ministrom, z dôvodu

a) zastupovania zákonného sudcu počas

1. materskej dovolenky alebo rodičovskej dovolenky,

2. šesť týždňov presahujúcej práceneschopnosti,

3. dočasného pridelenia,

4. stáže,

- 5. prerušenia výkonu funkcie podľa § 24 ods. 1 až 3,
- 6. dočasného pozastavenia výkonu funkcie alebo
- 7. poverenia plnením úloh v orgáne Európskej únie,

b) dočasnej preťaženosti súdu správneho súdnictva, a to len v prípade, ak nie je pre hosťujúceho sudcu správneho súdnictva určený výkon funkcie podľa písmena a),
c) dočasného neobsadenia súdu správneho súdnictva určeným počtom sudcov.

(3) Výkon funkcie sudcu ako hosťujúceho sudcu správneho súdnictva podľa odseku 2 písm. a) sa skončí dňom, keď zastupovaný sudca začne znovu vykonávať funkciu sudcu; predseda najvyššieho správneho súdu môže podľa odseku 2 zmeniť súd správneho súdnictva, na ktorom vykonáva hosťujúci sudca funkciu sudcu pred skončením výkonu funkcie sudcu na pôvodne určenom súde správneho súdnictva len vo výnimočných prípadoch, ak to vyžaduje zabezpečenie činnosti súdu správneho súdnictva. Výkon funkcie sudcu ako hosťujúceho sudcu správneho súdnictva podľa odseku 2 písm. b) a c) sa skončí dňom určeným predsedom najvyššieho správneho súdu.

(4) Po štyroch rokoch výkonu funkcie sudcu ako hosťujúceho sudcu správneho súdnictva môže byť hosťujúci sudca na svoju žiadosť preložený na voľné miesto sudcu na správnom súde. Do lehoty podľa prvej vety sa nezapočítava čas materskej dovolenky, rodičovskej dovolenky, stáže sudcu, poverenia sudcu plnením úloh v orgáne Európskej únie, prerušenia výkonu funkcie sudcu a dočasného pozastavenia výkonu funkcie sudcu.

(5) Hosťujúci sudca správneho súdnictva je počas výkonu funkcie členom pléna toho súdu, na ktorom vykonáva funkciu, nemá však právo byť volený do orgánov sudcovskej samosprávy tohto súdu.

(6) Pri zmene súdu správneho súdnictva podľa odsekov 2 až 4 patrí hosťujúcemu sudcovi správneho súdnictva platené voľno na zabezpečenie nevyhnutných záležitostí na nevyhnutne potrebný čas, najviac však na sedem pracovných dní.

(7) Zoznam hosťujúcich sudcov správneho súdnictva vedie súdna rada a zverejňuje ho na svojom webovom sídle. "

4. V § 21 ods. 1 a 2 znejú:

"(1) Ak bol sudca odvolaný z funkcie sudcu podľa § 18 ods. 2 alebo sa z týchto dôvodov vzdal funkcie sudcu, patrí mu odchodné vo výške šesťnásobku jeho posledného mesačného základného platu. To neplatí, ak sudcovi patrí odchodné podľa odseku 3.

(2) Ak sudca vykonával funkciu sudcu najmenej 20 rokov, patrí mu pri skončení výkonu funkcie sudcu odchodné vo výške štvornásobku posledného mesačného základného platu. To neplatí, ak sudcovi patrí odchodné podľa odseku 1."

5. V § 21 ods. 4 znie:

"(4) Právo na odchodné zaniká smrťou sudcu. Ak právo na odchodné vzniklo pred smrťou sudcu a odchodné sudcovi nebolo vyplatené, právo na vyplatenie odchodného prechádza na dedičov zomrelého sudcu."

6. V § 21 ods. 5 sa za slová "disciplinárne konanie" vkladajú slová "prerušené alebo".

7. § 22a sa vypúšťa.

8. V § 25 ods. 4 sa za druhú vetu vkladá nová tretia veta, ktorá znie: "Osobný úrad hostujúceho sudcu správneho súdnictva je najvyšší správny súd."

9. V § 28 ods. 1 až 5 vrátane nadpisu znie:

"Obsadzovanie miesta sudcu a výberové konanie

§ 28

(1) Voľné miesto sudcu na okresnom súde určené ministrom podľa osobitného predpisu 5a) sa obsadzuje bez výberového konania justičným čakaťom vykonávajúcim stálu štátnu službu na tomto súde, ktorému skončila prípravná prax justičného čakaťa a ktorý spĺňa predpoklady na vymenovanie za sudcu podľa tohto zákona.

(2) Ak nemožno obsadiť voľné miesto sudcu na okresnom súde podľa odseku 1, tak sa toto obsadzuje na základe

- a) hromadného výberového konania,
- b) preložením sudcu na súd toho istého alebo nižšieho stupňa podľa § 14 alebo
- c) preložením hostujúceho sudcu podľa § 11a ods. 4.

(3) Výberové konanie na funkciu sudcu na okresnom súde a na hostujúceho sudcu sa vykonáva ako hromadné výberové konanie pre vopred neurčený počet voľných miest sudcov a pre vopred neurčený počet voľných miest hostujúcich sudcov. Počet miest kandidátov na funkciu sudcu obsadzovaných hromadným výberovým konaním určuje pre obvod každého krajského súdu minister po prerokovaní so súdnou radou, a to na základe predpokladaného počtu voľných miest sudcov a predpokladaného počtu voľných miest hostujúcich sudcov v príslušnom kalendárnom roku.

(4) Voľné miesto sudcu na inom než okresnom súde sa obsadzuje výberovým konaním. Voľné miesto sudcu na krajskom súde a správnom súde možno obsadiť aj preložením sudcu na súd toho istého alebo nižšieho stupňa podľa § 14 a voľné miesto sudcu správneho súdnictva možno obsadiť aj preložením hostujúceho sudcu správneho súdnictva podľa § 11b ods. 4. Evidenciu žiadostí sudcov o preloženie na súd toho istého stupňa vedie súdna rada, ktorá o každej prijatej žiadosti bezodkladne informuje ministerstvo.

(5) Výberové konanie na funkciu sudcu na krajskom súde, správnom súde, Špecializovanom trestnom súde, najvyššom súde, najvyššom správnom súde a na hostujúceho sudcu správneho súdnictva sa vykonáva pre vopred určený počet voľných miest sudcov."

10. V § 28 sa doterajšie odseky 4 až 6 označujú ako odseky 6 až 8.

11. V § 30 ods. 7 sa slová "odborných justičných stážistov (ďalej len "stážista")" nahrádzajú slovami "justičných čakaťov".

12. V § 65 ods. 1. písm. b) bod. 4 sa slovo "stážistu" nahrádza slovami "justičného čakaťa".

13. V § 66 odsek 3 znie: "(3) Sudcovia okresných súdov a hostujúci sudcovia sa zaraďujú do platovej skupiny I a sudcovia krajských súdov, sudcovia správnych súdov a hostujúci sudcovia správneho súdnictva sa zaraďujú do platovej skupiny II."

14. V § 71a sa dopĺňa druhá veta, ktorá znie: "Rovnaký príplatok patrí aj hostujúcemu sudcovi správneho súdnictva."

15. V § 72a v nadpise paragrafu ako aj sa v texte paragrafu sa slovo "stážistu" nahrádza slovami "justičného čakaťa".

16. Za § 95 sa vkladá § 95a, ktorý znie:

"§ 95a Výsluhový dôchodok

(1) Sudca má právo na výsluhový dôchodok, ak sú splnené tieto podmienky:

- a) jeho funkcia sudcu zanikla z dôvodu vzdania sa funkcie sudcu podľa § 19,
- b) funkciu sudcu vykonával najmenej 20 rokov,
- c) nemá nárok na príplatok za výkon funkcie sudcu podľa § 95,
- d) požiada o výsluhový dôchodok.

(2) Výška výsluhového dôchodku je za každý rok výkonu funkcie sudcu 0,8 % z priemerného platu sudcu. Ak výkon funkcie sudcu netrval celý rok, patrí sudcovi pomerná časť alikvotného príplatku za výkon funkcie sudcu za každý aj začatý mesiac výkonu funkcie sudcu.

(3) Výsluhový dôchodok patrí sudcovi najviac za 35 rokov výkonu funkcie sudcu. "

(4) Ustanovenia § 21 ods. 5 a 6 a § 95 ods. 5 až 7 sa použijú obdobne.

17. V nadpise nad § 96 sa spojka "a" mení za čiarku a na konci sa dopĺňajú slová "a o výsluhovom dôchodku"

18. V § 99 ods. 2 sa za slovo "sudcu" vkladajú slová "a výsluhový dôchodok".

19. V § 101 ods. 2 sa za text "§ 95 ods. 5" vkladá "a § 95a"

20. Piata časť zákona vrátane nadpisu znie:

"PIATA ČASŤ

OSOBITNÉ USTANOVENIA O JUSTIČNÝCH ČAKATEĽOCH

§ 148

Justičný čakať je štátny zamestnanec,³⁰⁾ ktorý sa pripravuje na výkon funkcie sudcu a podieľa sa na výkone súdnictva. Ak tento zákon neustanovuje inak, na právne vzťahy justičného čakaťa sa vzťahuje osobitný predpis.³⁰⁾

§ 149

(1) Do funkcie justičného čakatľa možno prijať len toho, kto

- a) spĺňa predpoklady na vymenovanie sudcu podľa § 5 ods. 1 písm. b) až d) a f) a ods. 2,
- b) vykonával právnickú prax aspoň tri roky a
- c) úspešne absolvoval výberové konanie na funkciu justičného čakatľa.

(2) Do funkcie justičného čakatľa nemožno prijať toho,

- a) kto už zložil odbornú justičnú skúšku, advokátsku skúšku alebo notársku skúšku,
- b) kto bol odvolaný z funkcie justičného čakatľa alebo právneho čakatľa prokuratúry pre nezloženie opravnej odbornej justičnej skúšky,
- c) komu skončil štátnozamestnanecký pomer na základe zákona uplynutím dočasnej štátnej služby z dôvodov podľa § 149m alebo komu z týchto dôvodov uplynulo jeho dočasné preloženie, alebo
- d) kto ako vyšší súdny úradník neprospeš pri ďalšej opravnej odbornej justičnej skúške.

§ 149a

(1) Výberovým konaním na funkciu justičného čakatľa sa overujú schopnosti, odborné vedomosti, jazykové znalosti a zdravotný stav uchádzača o funkciu justičného čakatľa a ďalšie skutočnosti, ktoré je potrebné alebo vhodné overiť vzhľadom na povahu funkcie sudcu, na výkon ktorej sa justičný čakatľ pripravuje; ustanovenia § 28 ods. 5 a 6 platia rovnako.

(2) Výberové konanie na funkciu justičného čakatľa vyhlasuje predseda súdnej rady pre obvod krajského súdu aspoň raz ročne v jarnom období alebo jesennom období; ustanovenie § 28a ods. 2 platí rovnako.

(3) Výberové konanie na funkciu justičného čakatľa administratívne a organizačne zabezpečuje predseda príslušného krajského súdu.

§ 149b

(1) Výberového konania na funkciu justičného čakatľa sa môže zúčastniť len ten, kto spĺňa predpoklady podľa § 149 ods. 1 písm. a) b) a ods. 2 a podá žiadosť o zaradenie do výberového konania na funkciu justičného čakatľa spolu s požadovanými prílohami v určenej lehote.

(2) Uchádzač o funkciu justičného čakatľa je povinný spolu so žiadosťou o zaradenie do výberového konania na funkciu justičného čakatľa predložiť písomné vyhlásenie, v ktorom uvedie zoznam jemu blízkych osôb, ktoré sú sudcami, zamestnancami súdov, ministerstva vrátane rozpočtových organizácií alebo príspevkových organizácií v pôsobnosti ministerstva alebo členmi výberovej komisie, a to v rozsahu meno, priezvisko, funkčné zaradenie a označenie inštitúcie. Vyhlásenie sa zverejní spolu so žiadosťou o zaradenie do výberového konania na funkciu justičného čakatľa podľa odseku 3.

(3) Predseda krajského súdu je povinný zabezpečiť zverejnenie všetkých žiadostí o zaradenie do výberového konania na funkciu justičného čakatľa, profesijných životopisov uchádzačov o funkciu justičného čakatľa a ich motivačných listov na webovom sídle ministerstva, a to aspoň 30 dní pred konaním výberového konania na funkciu justičného

čakateľa. Do 20 dní od zverejnenia žiadostí podľa predchádzajúcej vety môže každý vzniesť ministerstvu odôvodené výhrady voči uchádzačom o funkciu justičného čakateľa; ministerstvo ich predloží výberovej komisii. Výberová komisia si vyžiada vyjadrenie od dotknutých osôb, ktorých sa týka vznesená výhrada.

(4) Predseda súdnej rady na webovom sídle súdnej rady zabezpečí zverejnenie termínu a miesta výberového konania na funkciu justičného čakateľa a zoznamu členov výberovej komisie, a to aspoň 15 dní pred jeho konaním.

§ 149c

(1) Výberové konanie na funkciu justičného čakateľa pozostáva z písomného testu, prekladu z cudzieho jazyka psychologického posúdenia a z ústnej časti. Písomný test a preklad z cudzieho jazyka sa v deň výberového konania na funkciu justičného čakateľa losujú výberovou komisiou z databáz na to určených, ktoré vytvára a spravuje Justičná akadémia Slovenskej republiky. Psychologické posúdenie sa vykonáva aplikáciou psychodiagnostických metód určených ministerstvom.

(2) Ústna časť výberového konania na funkciu justičného čakateľa sa zaznamenáva aj s využitím technického zariadenia určeného na zaznamenávanie zvuku.

(3) Po skončení výberového konania na funkciu justičného čakateľa predseda výberovej komisie zabezpečí vyhotovenie zoznamu uchádzačov o funkciu justičného čakateľa podľa poradia úspešnosti. V prípade rovnosti poradia sa rozhodne žrebom. Počet úspešných uchádzačov o funkciu justičného čakateľa sa určuje podľa počtu obsadzovaných miest justičných čakateľov pre obvod príslušného krajského súdu.

(4) Predseda výberovej komisie je povinný zabezpečiť zverejnenie zápisnice o priebehu výberového konania na funkciu justičného čakateľa, zvukového záznamu podľa odseku 2 a zoznamu podľa odseku 3 na webovom sídle ministerstva do 24 hodín od ukončenia výberového konania na funkciu justičného čakateľa.

§ 149d

(1) Výberové konanie na funkciu justičného čakateľa uskutočňuje päťčlenná výberová komisia. Členov výberovej komisie po vyhlásení výberového konania na funkciu justičného čakateľa vymenuje predseda súdnej rady z databázy kandidátov na členov výberovej komisie vytvorenej podľa § 29 ods. 2 tak, aby dvaja členovia boli vymenovaní z kandidátov navrhnutých súdnou radou a dvaja členovia boli vymenovaní z kandidátov navrhnutých ministrom; piateho člena výberovej komisie zvolí na žiadosť predsedu súdnej rady príslušné kolégium predsedov sudcovských rád.

(2) Ustanovenia § 29 ods. 4 a 5 sa na výberovú komisiu podľa odseku 1 použijú rovnako.

§ 149e

Pri prevzatí služobnej zmluvy skladá justičný čakateľ do rúk predsedu krajského súdu sľub, ktorý znie: "Sľubujem na svoju česť a svedomie, že budem dodržiavať Ústavu Slovenskej republiky, ústavné zákony, zákony, ostatné všeobecne záväzné právne predpisy a

služobné predpisy. Budem sa svedomite pripravovať na výkon sudcovskej funkcie a osvojím si zásady sudcovskej etiky.

§ 149f

(1) Príprava justičného čakatľa sa skladá z odbornej prípravy a vykonania odbornej justičnej skúšky.

(2) Obsahovú náplň odbornej prípravy justičného čakatľa schvaľuje súdna rada po dohode s ministrom.

(3) Odbornú prípravu vykonáva justičný čakatel' na okresných súdoch v obvode krajského súdu a na krajskom súde, a to v občianskoprávnej agende, obchodnoprávnej agende, trestnoprávnej agende.

(4) Počas odbornej prípravy justičný čakatel' najmä pripravuje rozhodnutia pre sudcu, zúčastňuje sa na pojednávaniach, vypracúva právne rozbory pre sudcu a je povinný zúčastňovať sa vzdelávacích aktivít. Počas odbornej prípravy sa justičný čakatel' podieľa na výkone súdnictva tým, že pod vedením zákonného sudcu vykonáva úkony na pojednávaní okrem otvorenia pojednávania a vyhlásenia rozhodnutia vo veci samej.

§ 149g

(1) Odborná príprava justičného čakatľa je trojročná a nemožno ju skrátiť.

(2) Ako výkon funkcie justičného čakatľa sa na účely odseku 1 posudzuje aj čas

- a) čerpania dovolenky,
- b) nevykonávania funkcie justičného čakatľa vo sviatok,
- c) náhradného voľna za výkon funkcie nadčas,
- d) služobného voľna s náhradou platu,
- e) študijného voľna na zvyšovanie kvalifikácie,
- f) prestávky na dojčenie,
- g) uznanej dočasnej neschopnosti na výkon funkcie pre chorobu alebo úraz,
- h) karantény,
- i) ošetrovania chorého člena rodiny,
- j) účasti na vzdelávacích aktivitách.

(3) Do dĺžky odbornej prípravy podľa odseku 1 nemožno započítať čas

- a) materskej dovolenky alebo rodičovskej dovolenky, ďalšej materskej dovolenky alebo ďalšej rodičovskej dovolenky,
- b) služobného voľna bez náhrady platu, ktoré presahuje dva týždne v kalendárnom roku.

(4) Po skončení odbornej prípravy, najneskôr do šiestich mesiacov od jej skončenia, je justičný čakatel' povinný vykonať odbornú justičnú skúšku.

§ 149h

Predseda súdu, na ktorom justičný čakatel' vykonáva odbornú prípravu, prideluje justičnému čakatel'ovi školiteľa v príslušnej súdnej agende spomedzi sudcov tohto súdu. Za školiteľa môže byť pridelený len sudca, ktorý vykonáva funkciu sudcu aspoň päť rokov.

§ 149i

(1) Služobné hodnotenie justičného čakaťa vykonáva predseda krajského súdu na základe podkladov školiteľov, z výkazu praxe justičného čakaťa, vlastných poznatkov o činnosti justičného čakaťa a na základe priebežných pohovorov s justičným čakaťom.

(2) Služobným hodnotením justičného čakaťa sa hodnotí plnenie účelu odbornej prípravy z hľadiska osvojovania si právnych predpisov uplatňovaných súdmi a potrebných praktických návykov, dodržiavania etiky a disciplíny pri plnení zverených úloh a dodržiavania rozvrhu odbornej prípravy.

(3) Ustanovenia osobitného predpisu³⁰⁾ o vykonaní služobného hodnotenia komisiou pre služobné hodnotenie sa v prípade justičného čakaťa nepoužívajú. Námietky justičného čakaťa proti služobnému hodnoteniu vybavuje predseda krajského súdu.

§ 149j

(1) Pred vykonaním odbornej justičnej skúšky vypracuje predseda krajského súdu záverečné hodnotenie justičného čakaťa.

(2) Záverečné hodnotenie justičného čakaťa sa vypracúva na základe podkladov školiteľov a predsedov súdov podľa 149f ods. 3, ktorých o podklady požiadal predseda krajského súdu, a služobných hodnotení podľa § 149i.

(3) K záverečnému hodnoteniu sa písomne vyjadrí justičný čakať.

§ 149k

(1) Priebeh odbornej prípravy justičného čakaťa sa vyznačuje vo výkaze praxe, ktorý justičnému čakaťovi vydá predseda krajského súdu po zložení sľubu.

(2) Školiteľ vedie výkaz praxe justičného čakaťa, v ktorom vykonáva záznamy o činnosti justičného čakaťa.

(3) Výkaz praxe justičného čakaťa je justičný čakať povinný predložiť predsedovi krajského súdu na jeho výzvu.

§ 149l

Po úspešnom vykonaní odbornej justičnej skúšky sa justičný čakať podieľa na výkone súdnictva v rozsahu ako vyšší súdny úradník do času, kým bude bez výberového konania vymenovaný do funkcie sudcu na voľné miesto sudcu.

§ 149m

Dočasná štátna služba justičného čakaťa trvá najneskôr

- a) do dňa neúspešného vykonania opravnej odbornej justičnej skúšky,
- b) do uplynutia dvoch rokov odo dňa úspešného vykonania odbornej justičnej skúšky a jeho nezaradenia do databázy kandidátov na funkciu sudcu, alebo

c) do dňa jeho vyradenia z databázy kandidátov na funkciu sudcu podľa osobitného predpisu.³¹⁾

§ 149n

Štátnozamestnanecký pomer justičného čakaťa sa skončí na základe zákona dňom, ktorý predchádza dňu vymenovania justičného čakaťa do funkcie sudcu.

§ 149o

Všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo, ustanoví

- a) náležitosti vyhlásenia výberového konania na funkciu justičného čakaťa,
- b) zoznam dokladov, ktoré má uchádzač o funkciu justičného čakaťa predložiť,
- c) spôsob vykonania výberového konania na funkciu justičného čakaťa,
- d) podrobnosti o písomnom teste, preklade z cudzieho jazyka, psychologickom posúdení a o ústnej časti výberového konania na funkciu justičného čakaťa,
- e) spôsob vyhodnotenia výsledkov výberového konania na funkciu justičného čakaťa,
- f) náležitosti zápisnice o priebehu výberového konania na funkciu justičného čakaťa,
- g) odmeňovanie členov výberovej komisie, ktorí nie sú sudcami,
- h) podrobnosti o postupe pri služobnom hodnotení justičného čakaťa, oblastiach služobného hodnotenia justičného čakaťa vrátane počtu bodov, ktoré možno dosiahnuť za hodnotenú oblasť, výsledkoch služobného hodnotenia a o administratívnom zabezpečení služobného hodnotenia,
- i) náležitosti výkazu praxe justičného čakaťa.

1) Napríklad Civilný sporový poriadok, Civilný mimosporový poriadok, Správny súdny poriadok, Trestný poriadok.

7) Zákon č. 365/2004 Z.z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení neskorších predpisov.

30) Zákon č. 55/2017 Z.z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

31) § 27fa ods. 6 zákona č. 185/2002 Z.z. v znení neskorších predpisov.

21. Prechodné ustanovenia k úpravám účinným od

Odborná justičná stáž zaniká účinnosťou zákona.

Návrh dôvodovej správy

K bodom 1, 3, 8, 13 a 14

Dôsledky „výpadkov“ v prítomnosti sudcov sa rovnako nepriaznivo dotýkajú nielen okresných súdov ale i súdov správneho súdnictva. Právna úprava hosťujúceho sudcu

obsiahnutá v § 11a zákona č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov sa však na sudy správneho súdnictva v podstate nevzťahuje. Navrhuje sa preto zriadenie osobitného inštitútu hosťujúceho sudcu správneho súdnictva. Hosťujúci sudca správneho súdnictva bude vykonávať funkciu v obvode najvyššieho správneho súdu, teda v rámci celého územia Slovenskej republiky a to buď na niektorom zo správnych súdov alebo aj na najvyššom správnom súde. Najvyšší správny súd bude plniť aj úlohu osobného úradu hosťujúceho sudcu správneho súdnictva. Vzhľadom na to, že proces kreovania personálneho substrátu súdov správneho súdnictva ešte nie je ukončený, navrhuje sa táto skutočnosť ako nový dôvod pre pridelenie hosťujúceho sudcu správneho súdnictva. Keďže zmena miesta výkonu funkcie hosťujúceho sudcu správneho súdnictva môže byť v praxi spojená aj so zmenou bydliska, priznáva sa hosťujúcemu sudcovi právo na platené voľno na zabezpečenie nevyhnutných záležitostí na potrebný čas, najviac však na 7 pracovných dní.

K bodu 2

V nadväznosti na obnovenie inštitútu justičného čakateľa je v navrhovanom § 11 ods. 1 vyjadrený nový princíp pridelenia sudcu na výkon funkcie na okresnom súde. Súdna rada prideliť miesto sudcu buď justičnému čakateli alebo podľa výsledkov hromadného výberového konania. Zo súvisiaceho nového znenia § 28 ods. 1 vyplýva, že justičný čakatel sa neprideliť na voľné miesto hosťujúceho sudcu pre obvod krajského súdu.

V § 11 ods. 2 sa ustanovuje, že pridelenie sudcu na iný než okresný súd sa uskutočňuje primárne na základe výberového konania.

V § 11 ods. 3 sú ustanovené kritéria na preloženie na vyšší súd. Po novom sa ustanovuje päťročná minimálna lehota výkonu funkcie sudcu na okresnom súde pri preložení na krajský súd a Špecializovaný trestný súd. Rovnako sa zjednotila minimálna právnická prax pri preložení sudcu na najvyššie sudy na 15 rokov.

Znenie § 11 ods. 4 bolo zovšeobecnené tak, aby sa týkalo oboch typov hosťujúcich sudcov, t.j. hosťujúceho sudcu vykonávajúceho funkciu sudcu na okresnom súde ako i hosťujúceho sudcu správneho súdnictva.

K bodom 4 až 6

V § 21 ods. 1 sa zvýšila výška odchodného z päťnásobku na šesťnásobok posledného základného platu sudcu a súčasne aj formulácia, tak aby bola jednoznačná.

V § 21 ods. 2 sa konštituuje alikvotne odchodné za výkon funkcie sudcu vo výške štvornásobku posledného mesačného základného platu. Praktické poznatky totiž preukazujú aj existenciu tzv. vyhorenia časti sudcov, ktorí dlhoročne vykonávajú jednu z najnáročnejších duševných činností nevyhnutne spojených s výrazne zvýšenou psychickou záťažou, keďže výkon funkcie sudcu je odbornou špecializovanou prácou s vysokými nárokmi na myslenie a konanie pri rozhodovaní o voľbe správneho postupu v konaní a spravodlivého rozhodnutia. Podľa medzinárodných odporúčaní „na sudcov sa musí vzťahovať sociálne zabezpečenie, t. j. ochrana v prípade mimoriadnych sociálnych rizík, napr. choroba, invalidita, staroba, smrť... (musia) existovať záruky pre zachovanie primeranej odmeny v chorobe... pre vyplácanie starobného dôchodku, ktorý musí byť v rozumnom pomere k výške ich platu (napr. Európska charta statusu sudcov, rok 1998, Odporúčanie Výboru ministrov Rady Európy – rok 2010). Kritérium mimoriadneho sociálneho rizika spĺňa i dlhšie trvajúci zhoršený zdravotný stav, tzv. vyhorenie sudcu. Ide o značné zhoršenie psychickej odolnosti sťažujúcej včasnú a prípadne i kvalitnú realizáciu odbornej špecializovanej práce, ktorá je spojená s vysokými nárokmi na myslenie a konanie pre garantovanie spravodlivého rozhodovania bez zbytočných prietahov. Zákon neupravuje garancie ochrany pred týmito negatívnymi a rizikovými sociálnymi okolnosťami, ktoré sú dôsledkom dlhoročného zvyšovania psychickej záťaže pri výkone súdnictva. Alikvotné odchodné je inštitútom odvodeným od zákonom zakotvených

garancií materiálnej nezávislosti sudcu. Navrhovaná úprava môže reálne pozitívne ovplyvniť výkon súdnictva a zároveň môže prispieť k zabezpečeniu finančných úspor pre vyplácanie nižšej mzdy u nových sudcov (90 % nový sudca, 120 % odchádzajúci sudca), nižšieho odchodného (4,6 násobku základného platu namiesto 10 – násobku), aj príplatku k dôchodku sudcu (od 16 %, namiesto 28 % priemerného platu) a súčasne aj vhodnú (prirodenú) personálnu obmenu sudcovského zboru, čo sa môže prejavovať v zlepšení včasnosti i kvality rozhodovania.

Znenie § 21 ods. 4 sa mení po vzore priaznivejšieho ekvivalentného znenia § 125 ods. 4 zákona č. 154/2001 Z.z. o prokurátoroch a právnych čakatľoch prokuratúry.

V § 21 ods. 5 sa doplnilo prerušenie konania vzhľadom na znenie § 27 ods. 5 zákona č. 432/2021 Z.z. o disciplinárnom poriadku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (disciplinárny súdny poriadok).

K bodu 7

Zrušuje sa právomoc Súdnej rady Slovenskej republiky rozhodovať o dočasnom pozastavení výkonu funkcie sudcu, ak existujú dôvodné pochybnosti o tom, že spĺňa predpoklady sudcovskej spôsobilosti, ak tým môže byť vážne ohrozená dôveryhodnosť súdnictva alebo dobrá povest' súdnictva. Dočasné pozastavenie funkcie sudcu predstavuje tak zásadný zásah do integrity sudcu, že by malo byť výlučne zverené len nezávislému, nestrannému a apolitickému súdu.

K bodom 9 a 10

V nadväznosti na obnovenie inštitútu justičného čakateľa sa nanovo upravuje obsadzovanie miest sudcov. Na okresnom súde sa voľné miesta sudcov primárne obsadzujú justičnými čakateľmi a až potom na základe výsledkov hromadného výberového konania, resp. preložením sudcu. Voľné miesto na inom než okresnom súde sa výlučne obsadzuje výberovým konaním alebo preložením sudcu.

K bodom 11, 12 a 15

Ide o legislatívno-technickú zmenu v súvislosti s obnovením inštitútu justičného čakateľa, resp. nahradením inštitútu odborného justičného stážistu justičným čakateľom.

K bodom 16 až 19

V § 95a sa konštituuje alikvotný príplatok za výkon funkcie sudcu v podobe výsluhového dôchodku. Predpokladom pre jeho priznanie je najmenej 20 ročný výkon funkcie sudcu. Podobne ako pri odchodnom výsluhový dôchodok nepatrí tomu sudcovi, ktorý bol odsúdený za úmyselný trestný čin alebo disciplinárne konanie proti ktorému bolo prerušené alebo zastavené z dôvodu vzdania sa funkcie. Účel zavedenia výsluhového dôchodku je pritom rovnaký ako pri zavedení alikvotného odchodného. Podľa medzinárodných odporúčaní „na sudcov sa musí vzťahovať sociálne zabezpečenie, t. j. ochrana v prípade mimoriadnych sociálnych rizík, napr. choroba, invalidita, staroba, smrť... (musia) existovať záruky pre zachovanie primeranej odmeny v chorobe... pre vyplácanie starobného dôchodku, ktorý musí byť v rozumnom pomere k výške ich platu (napr. Európska charta statusu sudcov, rok 1998, Odporúčanie Výboru ministrov Rady Európy – rok 2010). Kritérium mimoriadneho sociálneho rizika spĺňa i dlhšie trvajúci zhoršený zdravotný stav, tzv. vyhorenie sudcu. Ide o značné zhoršenie psychickej odolnosti sťažujúcej včasnú a prípadne i kvalitnú realizáciu odbornej špecializovanej práce, ktorá je spojená s vysokými nárokmi na myslenie a konanie pre garantovanie spravodlivého rozhodovania bez zbytočných prieťahov. Zákon neupravuje garancie ochrany pred týmito negatívnymi a rizikovými sociálnymi okolnosťami, ktoré sú dôsledkom dlhoročného zvyšovania psychickej záťaže pri výkone súdnictva. Výsluhový

dôchodok je inštitútom odvodeným od zákonom zakotvených garancií materiálnej nezávislosti sudcu. Navrhovaná úprava môže reálne pozitívne ovplyvniť výkon súdnictva a zároveň môže prispieť k zabezpečeniu finančných úspor pre vyplácanie nižšej mzdy u nových sudcov (90 % nový sudca, 120 % odchádzajúci sudca), nižšieho odchodného (4,6 násobku základného platu namiesto 10 – násobku), aj príplatku k dôchodku sudcu (od 16 %, namiesto 28 % priemerného platu) a súčasne aj vhodnú (prirodzenú) personálnu obmenu sudcovského zboru, čo sa môže prejavíť v zlepšení včasnosti i kvality rozhodovania.

K bodu 20

V čiastočne modifikovanej úprave sa preberá pôvodné normatívne vymedzenie justičného čakateľa. Tento inštitút sa javí ako najvhodnejší pre personálne dopĺňanie súdnictva. Účelom inštitútu justičného čakateľa je totiž príprava na sudcovskú funkciu a s tým spojené osvojovanie si teoretických a praktických poznatkov a skúseností. Táto špecifická „výuka“ v žiadnom prípade nemôže byť nahradená ani inštitútom odborného justičného stážistu a ani vyššieho súdneho úradníka, ktorého pôsobenie v súdnictve je primárne orientované na výkon. Opísaný záver má nakoniec opodstatnenie aj v dlhodobých výsledkoch odbornej justičnej skúšky, v ktorých kvalitatívne nad vyššími súdnymi úradníkmi dominujú práve právni čakatelia prokuratúry predstavujúci prokurátorský ekvivalent justičného čakateľa. Súčasne je potrebné akcentovať, že obnovenie inštitútu justičného čakateľa bude mať očakávanú relevanciu len vtedy, ak sa justičný čakaťel po absolvovaní odbornej justičnej skúšky bude môcť za splnenia ostatných zákonných podmienok ujať funkcie sudcu bez výberového konania.

Návrh podzákonnej novelizácie

1. zrušiť vyhlášku Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky 41/2021 Z.z. o odbornej justičnej stáži
2. prijať vyhlášku zodpovedajúcu zneniu pôvodnej vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 453/2019 Z.z. o justičných čakateľoch
3. vo vyhláške Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 149/2011 Z.z. o pravidlách určovania počtu miest sudcov, zamestnancov súdov, voľných miest sudcov a rozdeľovania zamestnaneckých miest na sudy, zmeniť § 9 ods. 7 nasledovne "(7) Počet miest justičných čakateľov určuje ministerstvo."

Čl. II

Zákon č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 517/2008 Z.z., zákona č. 59/2009 Z.z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 290/2009 Z.z., zákona č. 291/2009 Z.z., zákona č. 318/2009 Z.z., zákona č. 33/2011 Z.z., zákona č. 192/2011 Z.z., zákona č. 467/2011 Z.z., zákona č. 335/2012 Z.z., zákona č. 195/2014 Z.z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 216/2014 Z.z., zákona č. 322/2014 Z.z., zákona č. 87/2015 Z.z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 374/2015 Z.z., zákona č. 125/2016 Z.z., zákona č. 301/2016 Z.z., zákona č. 2/2017 Z.z., zákona č. 152/2017 Z.z., zákona č. 18/2018 Z.z., zákona č. 275/2018 Z.z., zákona č. 282/2019 Z.z., zákona č. 62/2020 Z.z., zákona č. 423/2020 Z.z., zákona č. 408/2021 Z.z. a zákona č. 432/2021 Z.z., zákona č. 150/2022 Z.z., zákona č. 151/2022 Z.z. a zákona č. 398/2022 Z.z. sa mení a dopĺňa takto:

1. V § 11 ods. 2, § 15 ods. 6 a § 53 ods. 3 sa slová "odborní justiční stážisti" nahrádzajú slovami "justiční čakatelia".

2. V § 13 odseky 2 až 5 znejú:

"(2) Súdne oddelenie sa vytvára pre sudcu alebo aj pre vyššieho súdneho úradníka povereného konaním a rozhodovaním alebo vykonávaním iných úkonov súdu podľa osobitného zákona 6) vo veciach, v ktorých nekoná a nerozhoduje sudca alebo senát.

(3) Súdne oddelenie sa skladá zo sudcu, vyššieho súdneho úradníka a administratívneho zamestnanca súdu alebo z vyššieho súdneho úradníka a administratívneho zamestnanca súdu.

(4) Zараdenie vyšších súdnych úradníkov a administratívnych zamestnancov súdu do súdneho oddelenia sa určí v rozvrhu práce.

(5) Súdne oddelenie riadi sudca alebo vyšší súdny úradník, pre ktorého je súdne oddelenie vytvorené."

3. V § 50 ods. 2 písm. d) sa vypúšťa slovo "krajského".

Návrh dôvodovej správy

K bodu 1

Ide o legislatívne-technickú zmenu v súvislosti s obnovením inštitútu justičného čakateľa.

K bodu 2

Navrhuje sa zriadiť súdne oddelenie v zložení sudca, vyšší úradník a administratívny zamestnanec súdu, resp. vyšší súdny úradník a administratívny zamestnanec súdu. Nová právna úprava má primárne zabezpečiť, aby každý sudca mal rozvrhom práce prideleného vyššieho súdneho úradníka a administratívneho zamestnanca súdu.

K bodu 3

Ide o legislatívno-technickú zmenu v nadväznosti na kreovanie inštitútu hostujúceho sudcu správneho súdnictva.

Čl. III

Zákon č. 185/2002 Z.z. o Súdnej rade Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 267/2003 Z.z., zákona č. 426/2003 Z.z., zákona č. 458/2003 Z.z., zákona č. 548/2003 Z.z., zákona č. 523/2004 Z.z., zákona č. 597/2008 Z.z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 290/2009 Z.z., zákona č. 291/2009 Z.z., zákona č. 400/2009 Z.z., zákona č. 495/2010 Z.z., zákona č. 467/2011 Z.z., zákona č. 195/2014 Z.z., zákona č. 322/2014 Z.z., zákona č. 362/2014 Z.z., zákona č. 171/2015 Z.z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 374/2015 Z.z., zákona č. 152/2017 Z.z., zákona č. 177/2018 Z.z., uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 285/2018 Z.z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 40/2019 Z.z., zákona č. 282/2019 Z.z., zákona č. 459/2019 Z.z., zákona č. 62/2020 Z.z., zákona č. 106/2020 Z.z., zákona č. 423/2020 Z.z.,

nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 172/2021 Z.z., zákona č. 432/2021 Z.z. a nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 14/2024 Z.z. sa mení a dopĺňa takto:

1. V § 4 ods. 1 sa vypúšťa písmeno k).
Doterajšie písmeno l) sa označuje ako písmeno k).

2. V § 7 ods. 2 sa vypúšťa druhá veta.

3. V § 27fa sa dopĺňa nový odsek 7, ktorý znie: "Ustanovenia odsekov 1 až 6 sa nevzťahujú na hosťujúceho sudcu správneho súdnictva."

Návrh dôvodovej správy

K bodom 1 a 2

Ide o následok zrušenia právomoci Súdnej rady Slovenskej republiky rozhodovať o dočasnom pozastavení funkcie sudcu podľa § 22a zákona č. 385/2000 Z.z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov

K bodu 3

Hosťujúci sudca správneho súdnictva sa nevyberá v hromadnom výberovom konaní na neurčitý počet miest, preto sa neho nemôžu vzťahovať predmetné ustanovenia § 27fa ods. 1 až 6.

Čl. IV

Zákon č. 432/2021 Z.z. o disciplinárnom poriadku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (disciplinárny súdny poriadok) v znení zákona č. 40/2024 Z.z. sa mení takto:

V § 15 sa dopĺňa nové písm. h), ktoré znie: "h) predseda najvyššieho správneho súdu a predseda správneho súdu aj proti hosťujúcemu sudcovi správneho súdnictva vykonávajúcemu funkciu sudcu na najvyššom správnom súde alebo na správnom súde, a to aj po skončení výkonu funkcie sudcu ako hosťujúceho sudcu na tomto súde."

Návrh dôvodovej správy

Ide o legislatívno-technickú zmenu v nadväznosti na kreovanie inštitútu hosťujúceho sudcu správneho súdnictva.

Návrh novelizácie

Vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky z....., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška č. 293/2019 Z.z. ktorou sa ustanovujú podmienky a rozsah náhrady zvýšených výdavkov hosťujúceho sudcu sa mení a dopĺňa takto:

Čl. I

§ 2 znie:

"Nárok na náhradu zvýšených výdavkov má hosťujúci sudcu, ktorému nie je dočasne pozastavený výkon funkcie sudcu alebo prerušený výkon funkcie sudcu a

a) hosťujúci sudca nemá trvalý pobyt v územnom obvode okresu, v ktorom sa nachádza sídlo okresného súdu alebo pracovisko okresného súdu, na ktorom vykonáva funkciu sudcu alebo

b) hosťujúci sudca správneho súdnictva nemá trvalý pobyt v územnom obvode správneho súdu, na ktorom vykonáva funkciu sudcu alebo hosťujúci sudca správneho súdnictva vykonáva funkciu na Najvyššom správnom súde Slovenskej republiky."

Čl. II

Táto vyhláška nadobúda účinnosť

Návrh dôvodovej správy

Ide o legislatívno-technickú zmenu v nadväznosti na kreovanie inštitútu hosťujúceho sudcu správneho súdnictva.